

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ
В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я»: РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ»
5 – 6 листопада 2024 р.

Житомир

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ
В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я»: РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ»
5 – 6 листопада 2024 р.**

Житомир – 2024

Матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Єдине здоров'я»: реалії і перспективи», 5 – 6 листопада 2024 року. Житомир: Поліський національний університет, 2024. 236 с.

Редакційна колегія:

Соколюк В.М., відповідальний редактор, д.вет.н, професор

Сокульський І.М., заст. відп. редактора, к.вет.наук, доцент

Хоменко З.В., к.вет.наук, доцент

Колеснік Н.Л., к.вет.наук, доцент

Лігоміна І.П., відповідальний секретар, к.вет.наук, доцент

Рецензенти:

Галатюк О.Є., д.вет.н, професор, завідувач кафедри мікробіології, фармакології та ветеринарної епідеміології Поліського національного університету

Савчук І.М., д.с.-г.н., старший науковий співробітник, заступник директора з наукової діяльності Інституту сільського господарства

Рекомендовано до друку:

Науково-технічною радою Науково-інноваційного інституту тваринництва та ветеринарії (протокол № 3 від 25 листопада 2024 р.)

Вченої радою Поліського національного університету (протокол № 4 від 27 листопада 2024 р.)

У збірник увійшли тези доповідей всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Єдине здоров'я»: реалії і перспективи». Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, докторантів, студентів та практичних фахівців.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

дезінфектанту. Встановлені режими дезінфекції набувають достовірності при отриманні результатів у трьох аналогічних дослідках (Kovalenko et al., 2021).

Результати дослідження. Встановлено, що ефективніші концентрації біоцидного препарату «Йодезоль» від 0,3 до 1,0%, які повністю інактивують вірус за 30 хв експозиції. 0,5% і вища концентрація має такий самий ефект за експозиції 15 хв. Доведено, що 0,05% розчин біоцидного препарату «Йодезоль» не впливає на вірус, незалежно від терміну експозиції штамів вірусу ньюкаслівської хвороби із препаратом. Пошкоджені контейнери та пролиті рідини, які містили вірус хвороби Ньюкасла, одразу накривали тканинними або паперовими рушниками, потім через них проливали дезінфікуючий засіб «Йодезоль» у 0,5%-ній концентрації і вище та залишили на 15 хвилин. Потім використаний лабораторний матеріал поміщали у контейнер для контамінованих відходів. Після цього контаміновану поверхню обладнань протирали біоцидним препаратом «Йодезоль» в 0,5 – 1,0% концентрації за експозиції 30 хв. Всі ці процедури виконували в гумових рукавичках. Встановлено, що присутність білкових компонентів у інфікованому матеріалі не впливало на інактивуючу активність препарату.

Висновки. Для знешкодження вірусу хвороби Ньюкасла рекомендується біоцидний препарат «Йодезоль» в 0,5 – 1,0% концентрації. Для забезпечення біологічної безпеки в лабораторіях вірусологічного профілю при роботі зі збудником хвороби Ньюкасла слід застосовувати біоцидний препарат «Йодезоль» в 0,5 – 1,0% в концентрації за експозиції 30 хв.

ПОШИРЕННЯ DERMACENTOR RETICULATUS У КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Козій В.І. – д.вет.наук, професор

Мудрицька Я.О. – магістр

Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква

Актуальність проблеми. Декоративний кліщ собак *Dermacentor reticulatus*, відомий як переносник збудників бабезіозу собак, зокрема *Babesia canis*, демонструє активне розширення ареалу в Європі (Springer et al., 2022). Останні дослідження, які проведені у Німеччині та Чехії (Drehmann et al., 2020; Daněk et al., 2022), підтверджують географічне поширення цього виду кліщів на нові території, де раніше він не був поширений. Результати наукових досліджень допомогли ідентифікувати велику кількість кліщів, а також виявити випадки інфікування *B. canis* у нових регіонах. На нашу думку виявлення цього вектору підкреслює необхідність ретельного моніторингу та запобіжних заходів, зокрема річного захисту домашніх тварин від кліщів, щоб зменшити ризики зараження бабезіозом та іншими хворобами, що передаються кліщами.

Метою роботи було вивчити поширення кліща *Dermacentor reticulatus* у собак на теренах Європи. Матеріалом дослідження були пошук літературних джерел, який здійснювали на інтернет платформі PubMed за використання наступних ключових слів – собаки, *Dermacentor reticulatus*, поширення, Європа (dogs, *Dermacentor reticulatus*, distribution, Europe).

Аналіз літературних джерел. Földvari G. та співавт. (Földvari et al., 2016) проаналізували біологічні особливості та епідеміологічну значущість кліща *Dermacentor reticulatus*. Вони підкреслили, що цей вид відомий своєю здатністю до швидкого розмноження, адаптацією до несприятливих умов та виживанням під водою протягом кількох місяців. Автори зауважують на його важливість як переносника захворювань, зокрема бабезіозу собак, спричиненого *Babesia canis*. Дослідники констатували, що незважаючи на значний прогрес у вивченні цього виду кліщів, залишаються прогалини в розумінні його життєвого циклу та ролі як переносника хвороб, що потребують подальших досліджень.

Daněk O. та співавт. в 2022 році (Daněk et al., 2022) провели дослідження умов розширення ареалу декоративного собачого кліща *Dermacentor reticulatus* у Чеській Республіці. У дослідженні було оновлено карту поширення цього виду кліщів на основі загальнонаціональної кампанії. Було виявлено, що *D. reticulatus* присутній у всіх регіонах країни, з найбільшою концентрацією на

південному сході та північному заході. З 2018 по 2021 роки було отримано 558 фоторепортажів і 250 пакунків з кліщами. З 610 проаналізованих кліщів 93,7% становили *D. reticulatus*. Тестування на наявність ДНК *Babesia canis* показало її присутність у 22 зразках (2,81%). Результати підтверджують розширення *D. reticulatus* у Чеській Республіці і наявність *B. canis*, що вказує на потребу у врахуванні ризику бабезіозу у собак на території усієї країни.

В іншому дослідженні Yonghejang F. та співавт. (Yonghejang et al., 2015) провели дослідження, метою якого було вивчити поширення кліщів *Dermacentor reticulatus* у Нідерландах та Бельгії, а також визначити їхній інфекційний статус щодо виду *Babesia*. Для цього кліщів збирали з рослинності на угіддях різних ферм упродовж декількох років. Автори виявили, що деякі кліщі, зібрані у Нідерландах і Бельгії, були інфіковані *Babesia canis* та *Babesia caballi*, що, на їх думку, становить загрозу для місцевої популяції собак і коней.

Medlock J. та співавт. (Medlock et al., 2017) досліджували розповсюдження *Dermacentor reticulatus* у Великобританії, акцентуючи на відсутності точних даних про цей вид у країні. Мета роботи – зібрати та проаналізувати історичні дані, доповнені новими спостереженнями і польовими пробами за 2009 – 2016 роки. Результати показали, що цей кліщ поширений в чотирьох основних регіонах: західний Уельс, Північний і Південний Девон та Ессекс. Він виявлений переважно в прибережних піщаних дюнах, морських луках і пасовищних болотах, а також нещодавно – у міських зелених зонах в Ессексі. Дослідники підкреслюють необхідність продовження нагляду та додаткових досліджень для кращого розуміння ролі *D. reticulatus* як переносника хвороб у Великобританії.

Fedoniuk L. та співавт. (Fedoniuk et al., 2021) проаналізували поширення кліщів *Dermacentor reticulatus* та їх зараженість інфекційними збудниками в Україні. Огляд наукових публікацій і польові дослідження показали, що *D. reticulatus* є носієм *Borrelia burgdorferi* та *Anaplasma phagocytophilum*. Дослідження охоплювали 74 населених пункти в 10 областях України і підтвердили поширення кліщів у східних і південних регіонах країни. Результати досліджень також вказали на важливе значення медико-геоінформаційних систем

для моніторингу та контролю за поширенням кліщів та спричинених ними захворювань.

Висновки. Розширення ареалу кліща *Dermacentor reticulatus* серед собак у Європі є актуальною проблемою, що має серйозні епідеміологічні наслідки. Дослідження в Німеччині, Чехії, Нідерландах, Бельгії, Великобританії та Україні показують, що *D. reticulatus* активно розширює свої території, що супроводжується збільшенням випадків інфікування такими патогенами, як *Babesia canis*, *Babesia caballi*, *Borrelia burgdorferi* та *Anaplasma phagocytophilum*. Ці результати підкреслюють необхідність постійного моніторингу та впровадження ефективних заходів профілактики і контролю за кліщами, щоб зменшити ризики захворювань у собак і забезпечити належний захист тварин і людей від інфекцій, що передаються кліщами.

ВИЗНАЧЕННЯ КОНСЕРВАТИВНИХ ФРАГМЕНТІВ В ГЕНОМІ ВІРУСУ ГЕПАТИТУ Е ДОМАШНЬОЇ СВИНІ ТА ДИКОГО КАБАНА

Лиманська О.Ю. – д.біол.н., ст. наук. співробітник
Національний науковий центр «Інститут експериментальної і
клінічної ветеринарної медицини», м. Харків

Лиманський О.П. – д.біол.н., ст. наук. співробітник
Інститут фізіологічно активних сполук, м. Харків

Актуальність проблеми. Однією з п'яти відомих форм гепатиту людини є гепатит Е, збудником якого є вірус гепатиту Е (ВГЕ). Геном ВГЕ представлено позитивною одноланцюговою молекулою РНК довжиною 7000 – 7200 нуклеотидів (н). Згідно з сучасною класифікацією ВГЕ належить до сімейства *Hepeviridae*, який містить два роди: *Orthohepevirus* (до складу якого входять 4 види – *Orthohepevirus A*, *B*, *C*, *D*) та *Piscihepevirus* (Purdy et al, 2017). Випадки захворювання на гепатит Е як у країнах, що розвиваються, так і у країнах Європи, США, КНР пов'язані з ВГЕ генотипів 3 та 4. ВГЕ3, ВГЕ4 характеризується зоонозним потенціалом, основні природні резервуари цього вірусу – свині та дикі кабани (Wang et al.,